

Heb je leven lief en geniet ervan

Welkom in het gelukslaboratorium van
Mokhallad Rasem & Charlotte Vandermeersch

Beeld: David Legrève

Met *Gelukzoekers* maken Mokhallad Rasem en Charlotte Vandermeersch samen de ultieme theatervoorstelling over de kunst van het geluk. We ontmoeten hen begin mei in Antwerpen tijdens de eerste koffie die ze samen drinken over het project, nog voor ze met de echte repetities startten. In augustus gaan ze in première op *Theater aan Zee*, in oktober komen ze naar Ter Dilft.

Hoe zijn jullie bij elkaar terecht gekomen?

— **Mokhallad:** Theater arsenaal en Theater Malpertuis, de theaterhuizen waar Charlotte en ik bij werken, hebben ons aan elkaar voorgesteld en doen ook samen de productie van deze voorstelling. Ik kende Charlotte wel al langer, ik zag al verschillende voorstellingen waar zij in meespeelde.

— **Charlotte:** Het moet ondertussen al bijna twee jaar geleden zijn dat we het er voor het eerst over hadden, denk ik? Ik herinner me dat ik nog middenin mijn draaiperiode van *De Acht Bergen* zat. Van Mokhallad had ik *Dagboek van een leeg bed* gezien. Dat vond ik zo bijzonder. Ik dacht: dat is echt een mooi iemand om mee samen te werken.

Hoe concreet was het plan toen al?

— **Charlotte:** De titel was er al. Het idee was er. En omdat de vraag tijdens zo'n intensieve periode van filmopnames kwam, leek dit me een fijn laboratorium om naar uit te kijken. Eenvoudig: één tegenspeler, een podium, het vertrouwen krijgen om iets te maken... Samenwerken met zoveel mensen op een filmset vind ik super boeiend, maar hier krijgen we wel echt met ons tweetjes heel veel vrijheid. Het is anders, maar eveneens uitdagend. >

Mokhallad Rasem

- °1981, Bagdad
- Acteur en regisseur
- Was als beloftevol theatermaker in Irak verbonden aan The National Theatre of Bagdad
- Vluchtte in 2005 naar België waar hij sindsdien woont en werkt
- Was jarenlang verbonden aan Toneelhuis en maakte al verschillende voorstellingen bij Theater Malpertuis

Charlotte Vandermeersch

- °1983, Oudenaarde
- Actrice en regisseur
- Studeerde in 2005 af aan het Herman Teirlinck Instituut
- Bekend van film, tv en theater. Maakte voorstellingen bij o.a. SKaGeN, Wunderbaum, Abattoir Fermé... en was tot 2020 vast verbonden aan toneelcollectief LAZARUS
- Regisseerde samen met haar lief Felix Van Groeningen *De Acht Bergen* (2022)

› En hoe concreet is het plan nu?

— **Mokhallad:** Het is nog heel vroeg in het proces, onze eerste officiële repetitie start volgende week. We kunnen dus niet veel zekerheden vertellen.

— **Charlotte:** We gaan wel sowieso naar geluk zoeken, dat is het enige wat we voorlopig wél met 100% zekerheid kunnen zeggen (*lacht*). Geluk zoeken is een poging om je leven lief te hebben en daarvan te genieten. Maar de manier waarop we dat gaan brengen, die zijn we nog volop aan het verkennen.

— **Mokhallad:** We zijn allebei met veel mensen aan het praten over het thema, onderzoek aan het lezen en we komen sowieso ook met onze eigen bagage. We gaan kijken wat we daarvan samen op tafel kunnen leggen. Het is de theatertaal die het allemaal zal samenbrengen. Voor mij is theater elkaar ontmoeten in de ruimte. Simpel. Wat er daar in die ruimte gaat gebeuren... dat beslissen we misschien de avond zelf gewoon nog (*lacht*).

— **Charlotte:** Wij brengen allebei een compleet andere wereld en achtergrond mee. Ik vind het tof om eens geen verhaal te spelen. Wat gebeurt er als ik mezelf meebreng, mij niet verstop en speels durf zijn? Dat vind ik een heel mooie uitnodiging.

Zijn jullie zelf gelukkig? En nemen jullie dat dan mee naar de voorstelling?

— **Charlotte:** Goh...

Misschien moet ik eerst vragen: wat is geluk?

— **Charlotte:** Ja, voilà. Het hangt af van de definitie die je daarop plakt. Voor sommige mensen zijn dat maar heel korte momenten, en als je er genoeg van na elkaar hebt dan kan je jezelf in een redelijke staat van geluk achten. De meeste mensen hebben ergens een vast punt van geluk, waar je soms wat boven gaat bij heel leuke omstandigheden, soms wat onder bij een groot verlies... Maar je komt dan vaak terug op dat vaste punt. Dat punt is bij iedereen anders en is natuurlijk ook subjectief. Maar als we dat als definitie nemen, kan ik eigenlijk best zeggen dat ik vrij gelukkig ben, nochtans heb ik ook al afgezien en verdriet gehad. Ik vind plezier in het leven en in dingen te ervaren.

— **Mokhallad:** Er hangt bij veel mensen wel altijd een 'máár' aan vast. Ik ben gelukkig, máár alleen, bijvoorbeeld. Heel veel mensen zijn gelukkig, maar er is toch ook altijd nog iets daarnaast.

Om te weten wat geluk is moet je soms het tegenovergestelde kennen?

— **Mokhallad:** Ja, ik kan bijvoorbeeld echt wel zeggen dat ik hier in België gelukkig ben máár mijn familie is ver weg in Irak (*nvdv: Rasem vluchtte in 2005 naar België tijdens de oorlog daar*). Maar mochten zij hier zijn, zou ik dan wel perfect gelukkig zijn? Ik denk het niet. Dan zou ik weer op zoek gaan naar een andere 'máár'. Geluk en ongeluk zijn universele gevoelens, alleen de ingang is anders. Het klopt dat de situatie in Irak verschillend is van hier, maar onze tranen hebben dezelfde vorm, toch?

— **Charlotte:** Maar het gedeelde trauma in Irak is misschien groter dan hier?

— **Mokhallad:** Nee, dat geloof ik niet. Eerder omgekeerd. Hier in België is zoveel eenzaamheid en zelfmoord. En er zijn zoveel mensen die psychologische hulp nodig hebben. In Irak heb je dat veel minder. Misschien omdat religie daar prominenter aanwezig is en dat er daardoor sowieso meer aandacht is voor verwerking? Uiteraard wordt er afgezien in oorlogsperiodes. Maar dat lijden zorgt dan ook weer voor kracht en doorzettingsvermogen. En doorgaan betekent geluk. Het is net van alles al hebben dat je ongelukkig wordt.

— **Charlotte:** Het gaat ook over zin vinden in je leven. Als die zin wegvalt omdat je alles hebt en alles daardoor oppervlakkig wordt en je de weg naar je eigen binnenkant niet meer vindt, dan ben je gewoon reuze ongelukkig.

'Wat gebeurt er als ik mezelf meebreng, mij niet verstop en speels durf zijn? Dat vind ik een heel mooie uitnodiging.'

- Charlotte

'Soms passeert er een trein in je leven die je meeneemt in een totaal andere richting. Dat is gelukkig worden zonder dat je het bewust beseft.'

- Mokhallad

Hebben sommige mensen meer aanleg voor geluk dan anderen?

— **Charlotte:** Goeie vraag... Het is niet omdat je optimistisch bent en vol hoop dat je dan niet soms ook tegen ontgoochelingen aanloopt. Integendeel, die hoop zorgt er misschien soms voor dat je verwachtingen hebt en dat die dus ook kunnen tegenvallen. Angst en hoop zijn dingen die tegenover elkaar staan. Als je wil bevrijd zijn van je angst, laat dan de hoop ook gewoon los en aanvaard wat is. Dat vind ik boeiend, maar als ik daarover nadenk bij mezelf... Ja, ik zit toch nog wel met wat hoop opgescheept, en dus ook nog wel met wat angst. (*lacht*)

— **Mokhallad:** Je moet geluk ook soms durven grijpen. Ik ken een vrouw die 20 jaar dokter was en nu na al die jaren een bloemenwinkel

opende. Of een vrouw die na een huwelijk van 30 jaar met een man nu een relatie heeft met een vrouw... Soms passeert er een trein in je leven die je meeneemt in een totaal andere richting. Dat is gelukkig worden zonder dat je het bewust beseft. Geluk zit ook in kleine dingen. Ik word zelf bijvoorbeeld gelukkig van kleine mooie zinnen of ideeën direct kunnen opschrijven.

— **Charlotte:** Ik heb dat ook! Ik kan ongelukkig worden als ik zo'n idee kwijtraak en kan blij worden als ik het in mijn notities kan herbezoeken of nadien nog mooier kan formuleren.

— **Mokhallad:** Of een klein vogeltje dat 3 seconden aan mijn raam komt zitten zonder dat hij me opmerkt. Ik ga er niet naar op zoek

maar het overkomt me gewoon. Soms komen dingen ook vanzelf, dat wil ik eigenlijk zeggen.

— **Charlotte:** We gaan op het podium dus gewoon wachten op een vogel die binnenvliegt. Even wachten gewoon.

— **Mokhallad:** Ja! (*lacht en roept*) De deur van het theater niet dichtdoen aub! Misschien vliegt er wel een vogel binnen.

— **Charlotte:** Ik word zelfs al gelukkig van van die mechanische vogeltjes die je soms op toiletten beginnen toezingen van zodra je binnenstapt.

Tot waar de vraag 'wat is geluk?' al niet kan leiden.

— **Mokhallad:** Het kan dus ook zo simpel zijn.

Gaan jullie een poging ondernemen om het publiek gelukkiger te laten buitengaan dan dat ze zijn binnengekomen?

— **Charlotte:** Verrijkt. Geïnspireerd. Warm. Met goesting in het leven. Misschien moeten we tot een soort van 10 geboden *reinvented* komen en een nieuwe religie in het midden leggen. Dat gaan geniale tips worden. Ge-ni-aal. Als je naar de voorstelling komt, dan heb je echt de sleutel gevonden (*lacht*). Het fijne aan theater vind ik als er ruimte in de voorstelling zit om te reflecteren. Er wordt niets hapklaar in je strot geramd.

— **Mokhallad:** Het is niet de bedoeling om een *happy* wereld te laten zien. Maar wel om mensen te doen stilstaan bij wat hen gelukkig maakt. Ik zelf word heel gelukkig van een warm applaus. Dus misschien kan ik het publiek wel vragen of ik in het begin al een applaus kan krijgen (*lacht*). Het gaat leuk worden om zulke spelletjes te vinden binnen dat concept van geluk.

**Theater Malpertuis /
theater arsenaal
Mokhallad Rasem &
Charlotte Vandermeersch
Gelukzoekers**

Do 12.10 om 20 uur
Schouwburg
theater